

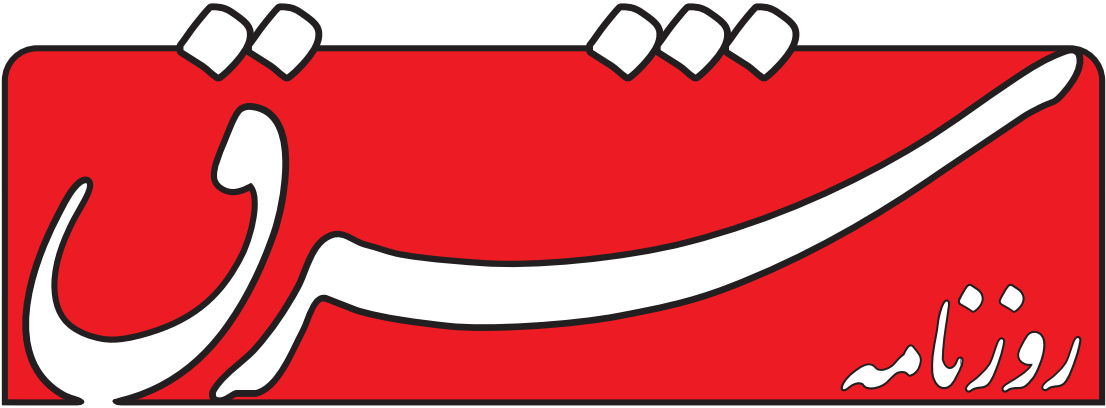
حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

وضعیت اکنون را چگونه می‌توان توضیح داد؟ به عبارت دیگر چه شد که در وضعیت اکنون قرار داریم؟ چه مسیری ما را به این وضعیت رسانده است؟ اساسا وضعیت اکنون واجد چه خصوصیاتی است؟ رویکردی وجود دارد که وضعیت اکنون را وضعیت فرصت‌های برپادرفته تلقی می‌کند. فرصت‌هایی که غنیمت شمرده نشد و به همین دلیل ما در وضعیتی هستیم که هم در نظام جهانی جایگاه مناسبی نداریم و هم در اغلب حوزه‌ها با ناترازی روبه‌رو هستیم. همه این مسائل ریشه در هدر دادن فرصت‌ها دارد. به قول والرشتاین، جامعه‌شناس معروف، راهبرد اغنام فرصت را در پیش نگرفتیم. راهبرد اغنام فرصت به این اشاره دارد که در موقعیت‌هایی که کشورهای مرکز (قدرتمند) در موقعیت سیاسی و اقتصادی ضعیفی قرار دارند، کشورهای دیگر می‌توانند با اقدامات جسورانه از فرصت‌های ناشی از انقباض در کشورهای قدرتمند استفاده کنند. نمونه بارز آن بحران بزرگ اقتصادی ۲۰۰۸ و ضعف‌های پس از آن در کشورهای اروپایی و آمریکا بود، درحالی‌که کشورهایی مانند ایران به درآمدهای هنگفت ناشی از فروش نفتی دست یافتند، اما چنین فرصتی از دست رفت. در این دوره درآمدهای زیاد صرف واردات گسترده کالاهای مصرفی و توزیع گسترده پول در کشور شد، به نحوی که سرمایه‌گذاری اساسی در کشور انجام نشد. کشورگرا ن معتقد به این ایده به چند گروه تقسیم می‌شوند: الف) موبه‌کنان. آنها مدام بر فرصت‌های از دست‌رفته مویه می‌کنند و گریان‌اند. ب) دعوت‌کنندگان. گروه دوم کسانی هستند که معتقدند جز با دعوت از سرمایه خارجی نمی‌توان به توسعه دست یافت. باید فرصت‌های از دست‌رفته را با دعوت و همکاری نزدیک و صمیمانه با سرمایه‌داران خارجی جبران کرد. این گروه اصلاح سیاست خارجی را با دعوت و همکاری نزدیک با سرمایه‌داری خارجی و شرکت‌ها بین‌المللی ممکن می‌دانند. ج) نابخردان. در میان این دعوت‌کنندگان گروهی اندک و رادیکالی وجود دارند که معتقد به حضور و مداخله سیاسی خارجی در کشور هستند. این گروه همان‌هایی هستند که گمان می‌کردند از درون تهاجم و جنگ ۱۲ روزه به کشور، وضعیت نوینی شکل می‌گیرد. شاید این توهم آنها با مطالعه تاریخ کشور کمتر شود. د) جامعه‌گرایان. این گروه معتقدند فرصت‌هایی که بر باد رفته، معطوف به فاصله‌گیری از جامعه بوده است. این گروه معتقدند دولت در ایران منابع کشور را صرف گروه اندکی کرده و فرصت‌های سودآور را در اختیار برخی قرار داده که به زیان جامعه عمل کرده‌اند. علاوه‌براین سیاست‌های اجتماعی اتخاذشده باعث فاصله در جامعه شده است.

پس تا دیر نشده، باید به جامعه برگشت. از نظر آنها سیاست باید در جامعه حرکت شود. ه) بازارگراها. کسانی که معتقدند فرصت‌های از دست‌رفته به خاطر دولت بزرگ و بازار کوچک بوده است و تنها یک راه برای اغنام فرصت وجود دارد و آن بازار خودتنظیم‌گر بزرگ و دولت کوچک است. از نظر این گروه بازارگرایی، صلح، رفاه و آزادی را به ارمان می‌آورد. ایده دیگری برای فهم وضعیت اکنون وجود دارد که می‌توان اعتمادبه‌نفس نامید. والرشتاین این مفهوم را به‌مثابه یک استراتژی به کار برده است که کشورهای پیرامونی برای ارتقای جایگاه خود در نظام جهانی می‌توانند از آن استفاده کنند. ایده اعتمادبه‌نفس یعنی اعلام صریح و پیکری راهبرد دقیق که با تحول و رشد در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی همراه باشد. با درپیش گرفتن چنین راهبردی، فشارهای خارجی بر کشور نیز به حداقل می‌رسد. قائلان به این ایده نیز به چند دسته تقسیم می‌شوند: دسته اول، بنیادگراها که معتقدند ما همه چیز داریم و باید به اصل و اساس خود برگردیم. در این میان برخی بنیادگراها به رویکرد انزوا معتقدند، به این دلیل که نظام جهانی غیرعادلانه است و شایسته ما نیست و جز ارتباط اندکی، با جهان نباید ارتباطی داشت. آنها کمتر به مشکلات و مسائل در کشور اذعان دارند و اگر مشکلی هست، به خاطر دور شدن از بنیادهاست. گروه دیگر معتقد به مدیریت نظام جهانی هستند. در حوزه اقتصادی هر دو به سیاست جایگزینی واردات به جای استراتژی توسعه صادرات معتقدند و در حوزه اجتماعی نیز به سیاست سخت‌گیرانه بدون تساهل باور دارند. آنها معتقدند با ایدئولوژی و یک رسانه فراگیر می‌توان جامعه‌ای یکدست و کنترل‌شده داشت.

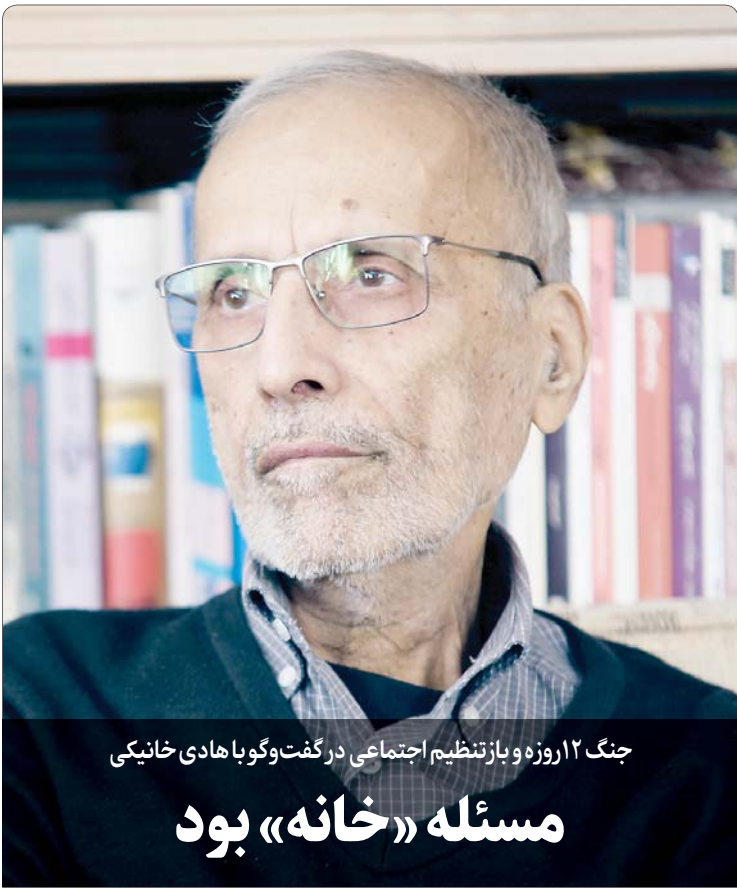
دوشنبه ۳۰ تیر ۱۴۰۴
۲۵ محرم ۱۴۴۷
۲۱ جولای ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۱۶۱
۱۰۰ هزار تومان
۱۲ صفحه ۱۱۶۰ صفحه ویژه‌نامه

در «شرق» امروز می‌خوانید: گرسنگی، مرگ، کاهش وزن و نبود دارو جان اهالی غزه را به خطر انداخته • روایت خانواده «رضا محرمی» از شهادت فرزند سربازشان؛ گفته بود چند ساعت دیگر به خانه می‌آید

«شرق» از دیدار مهم مشاور رهبر انقلاب و پوتین گزارش می‌دهد

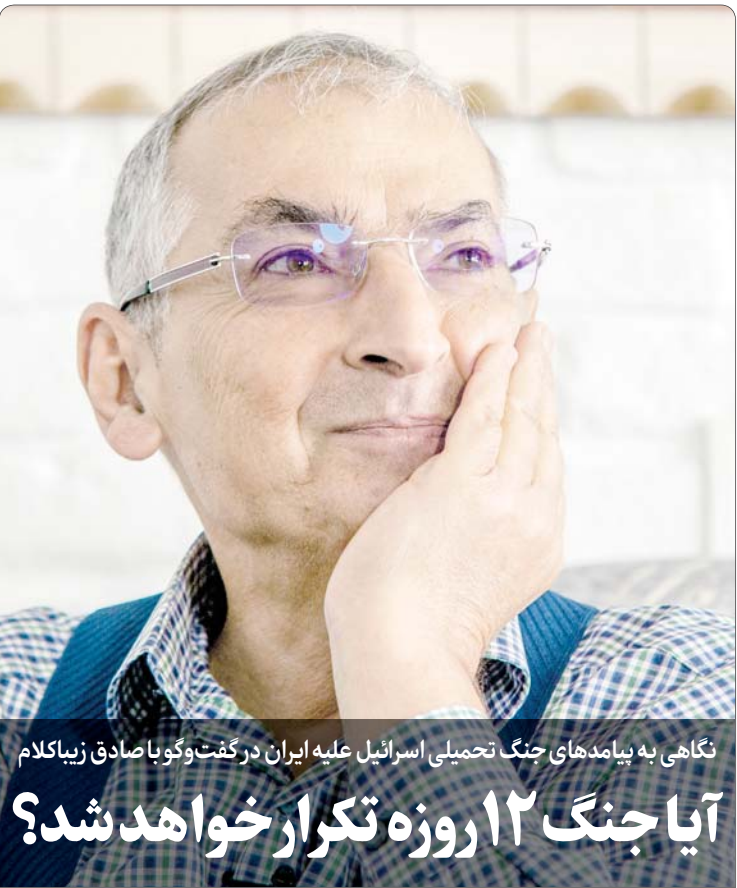
لاریجانی در کرم‌لین

جنگ ۱۲ روزه و بازتنظیم اجتماعی در گفت‌وگوهای خانیکی

مسئله «خانه» بود

پن گفت‌وگو را در صفحه ۱ بخوانید. عکس: احسان قلجی، شرق

نگاهی به پیام‌های جنگ تحمیلی اسرائیل علیه ایران در گفت‌وگو با صادق زیباکلام

آیا جنگ ۱۲ روزه تکرار خواهد شد؟

این گفت‌وگو را در صفحه ۲ بخوانید. عکس: سپند تاجی، شرق

لزوم آموزش نیروهای حفاظتی برای حفظ جان هم‌میهنان

احسان هوشمند

در دومین حادثه طی حدود دو هفته، چهار نفر از هم‌وطنان در شهرستان خمین بر اثر تیراندازی عوامل حفاظتی جان خود را از دست دادند. این چهار نفر در پی تیراندازی نیروهای حفاظت یکی از مراکز نظامی به دو خودروی عبوری

در شهرستان خمین، جان خود را از دست دادند. بیش از این در دهم تیرماه دو جوان طبیعت‌گرد همدانی بر اثر «گمانه‌زنی اشتباه» مأموران جان خود را از دست دادند. مسئولان محلی با اعلام تحویل پرونده این دو حادثه جداگانه به مقام قضائی نیروهای مسلح از پیگیری حوادث یادشده خبر دادند. این روزها که کشور با شرایط نگران‌کننده و شبه‌جنگی دست‌به‌گریان است، حفاظت از تأسیسات مهم به یکی از موضوعات حساس مبدل شده است. به همین دلیل حضور نیروهای ایست‌بازرسی و حفاظتی در سطح معابر، جاده‌ها و خیابان‌ها افزایش پیدا کرده و همین امر بیش از هر زمان دیگری ایجاب می‌کند که مسئولان امر، با دقت و حساسیت، ملزومات ضروری و آموزش‌های لازم به نیروهای عملیاتی در چنین مراکزى را برای تأمین امنیت شهروندان مورد توجه قرار دهند. اینکه در حدود دو هفته در دو نوبت، تعدادی از هم‌وطنان و شهروندان عادی بر اثر گمانه‌زنی اشتباه مورد اصابت قرار گرفته و تاکنون شش نفر از هم‌وطنان ارجمند و عزیز و بی‌گناه نیز جان خود را از دست داده‌اند، لزوم چنین مراقبت‌ها و آموزش‌هایی را یادآور می‌شود. اینکه کشور در شرایط ویژه‌ای قرار دارد و حفاظت از مراکز نظامی، امنیتی، انتظامی و دیگر مراکز حساس باید دوجندان مورد توجه مسئولان ذی‌ربط قرار گیرد، امری بدیهی و پذیرفته‌شده است؛ اما نباید حفظ امنیت چنین مراکزى به نیروهایی سپرده شود که از آموزش‌های لازم یا مهارت‌های حرفه‌ای برخوردار نیستند و خودسرانه ممکن است بر اثر گزارش‌های نادرست یا گمانه‌زنی اشتباه موجب بروز فجایعی شوند. به همین دلیل و با توجه به اتفاقات اخیر در همدان و خمین و امکان تکرار چنین حوادثی، ضروری است:

۱- آموزش جدی قوانین و حدود اختیارات و ملزومات قانونی و پروتکل‌های ایست‌بازرسی‌ها و نیروهای حفاظتی ایست‌بازرسی‌ها به دقت و با شفافیت در اختیار نیروهای فوق قرار گیرد و رعایت آن دائم بازرسى و مراقبت شود تا این نیروها با دقت بیشتر و مسئولیت‌پذیری دوجندان مراقب باشند چنین حوادث غم‌انگیزی تکرار نشود.

در این زمینه لازم است تا مقامات بالاتر به‌کارگماری

چنین نیروهایی که به‌سادگی موجب رقم‌خوردن این حوادث تلخ شدند، با سرعت و دقت و مراعات قانون، بازخواست جدی شوند و با برخورد قانونی و تنبیه مقصران احتمالی در درجات و مراتب مختلف، زمینه افزایش دقت در چنین مکان‌هایی بیش از پیش مهیا شود. اینکه امنیت مراکز نظامی و امنیتی بسیار حائز اهمیت است، موجب نمی‌شود تا حفظ جان شهروندان عادی از درجه اهمیت کمتری برخوردار باشد و ضروری است دراین‌باره دستورالعمل‌های دقیق و شفافى تدوین شود یا اگر چنین پروتکل‌ها و دستورالعمل‌هایی وجود دارد، به همه نیروهای عمل‌کننده آموزش داده شود.

۲- آموزش مستمر نیروهای عملیاتی و میدانی هم باید به صورت میدانی و در عمل به شکل متناوب مورد توجه مسئولان ذی‌ربط در گوشه و کنار کشور قرار گیرد تا در صورت وقوع برخی اتفاقات ازجمله ایجاد شک درباره خودروها یا شهروندان در حال گذر یا متوقف‌نشدن خودرو در چنین مراکزى نیروهای عملیاتی بدانند چگونه با نهایت دقت و مراقبت و به صورت حرفه‌ای و مطابق دستورالعمل‌ها و ملاحظات مختلف عمل کنند و اقدامات خود را به ترتیب و طی چند مرحله چگونه سامان دهند تا احتمال بروز خطا و تلفات به کمترین حد برسد. به‌عنوان مثال شاید اگر در همدان یا خمین با موتورسیکلت‌های ویژه، خودروها مورد تعقیب قرار می‌گرفتند یا اینکه در مرحله بعد تیراندازی با دقت فقط چرخ خودرو را هدف قرار می‌داد یا با بلندگو هشدار لازم به خودروها داده می‌شد یا اینکه ایست‌بازرسی در محیط طولانی‌تری به کار حفاظتی مشغول به فعالیت می‌شد، احتمال داشت این حوادث تلخ بروز نکند. آشنانبدون نیروهای حفاظتی با دستورالعمل‌ها و مقررات بازرسى پروتکل‌های حرفه‌ای، یکی از مهم‌ترین علل بروز چنین حوادث تلخ و غم‌انگیزی است.

۳- آموزش عمومی شهروندان نیز از دیگر ضروریات

این روزهاست تا بدانند در مواجهه با ایست‌بازرسی‌ها چگونه نهایت همکاری را با آرامش در پیش گیرند، دراین‌باره نقش صداوسیما می‌تواند اثرگذار باشد. متأسفانه درباره آموزش شهروندان نیز کاستی‌های فراوانی وجود دارد. حوادث غم‌انگیز اخیر در همدان و خمین همداری است تا مسئولان امر بیش از گذشته به برقراری ایست‌بازرسی‌ها به صورت حرفه‌ای اقدام کنند و با آموزش‌های لازم جلوی حوادث تلخ احتمالی بعدی گرفته شود.

بمباران سنگین دمشق، سویدا و درعا از سوی اسرائیل به بهانه حمایت از اقلیت دروز سوریه، هیت حاکمه این کشور و حامیان بین‌المللی آن را غافلگیر کرده است. این حملات که در اوج مذاکرات حکومت سوریه با اسرائیل رخ داد،

واکنش‌هایی دیرنگام از جانب مقام‌های دمشق و آنکارا به همراه داشته است. اگر سابق بلندمدت تحولات، دست‌کم از آغاز جنگ ۱۴ساله سوریه، مدنظر قرار می‌گرفت، قاعدا تا نباید کسی از حملات اسرائیل شگفت‌زده می‌شد. مداخله این رژیم در بحران استان سویدا، بخشی از یک سناریوی بزرگ غربی و صهیونیستی برای تجزیه سوریه و نهایتاً تغییر مرزهای سیاسی منطقه است. هدف این راهبر، هم‌مونی صهیونیستی بر غرب آسیا از مدخل تجزیه آن چیزی است که پیش‌تر یک بار از سوی انگلیس، فرانسه و روسیه تزاری در قرن گذشته تجزیه شده بود.

پس از آغاز درگیری در استان سویدا و گسیل نیروهای حکومتی به جنوب، بنیامین نتانیاها، نخست‌وزیر اسرائیل، بلندی‌های جولان تا جبل دروز را خط قرمز اسرائیل خوانده و گفته است به دمشق اجازه حرکت نظامی و اعمال حاکمیت بر جنوب سوریه را نخواهد داد. تهدید خطرناک اسرائیل پس از برگزاری چندین دور مذاکره میان این رژیم و حکومت سوریه صادر می‌شود. مذاکراتی که این تصور را ایجاد کرده

سازمان خصوصی سازی
SHARH PRIVATEIZATION ORGANIZATION

نوبت اول

«خلاصه آگهی عرضه عمومی»

شناسه آگهی: ۱۹۶۸۲۱۷
رجوع به صفحه ۴

م الف ۱۴۱۷

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۶۰ ۳۶ ۱۱۹

WWW.SHARGHDAILY.IR

یادداشتی از شیرین احمدنیا

فر فره بخریم!

خشک سالی تاریخی کاهش شدید بارش و ناکارآمدی ساختاری

تهران تشنه‌تر از همیشه

زنان در اینستاگرام اولین آسیب‌دیدگان اقتصادی جنگ هستند

سهم ۶۰ درصدی زنان از بازار تجارت اجتماعی

چرا ایران خودرو آن سوی دیوار انحصار ایستاد؟

آزمون موفقیت خصوصی سازی واقعی

شماری از کارشناسان، چالش‌ها و فرصت‌های یکی از مهم‌ترین صنایع کشور را بررسی کردند

پتروشیمی روایت رنج و گنج

ویژه‌نامه صنعت پتروشیمی را از روزنامه‌فروشی‌ها بخوانید

ضرورت حفظ وحدت ملی و الزامات آن

جلیل سازگارنژاد

با سپری‌شدن روزهای بعد از جنگ و تجاوز رژیم صهیونیستی و برقراری آتش‌بس موقت که با فداکاری نیروهای مسلح و البته همبستگی بی‌نظیر ملت ایران همراه بود، عموم جریان‌های سیاسی، فکری و شخصیت‌های اجتماعی و رؤسای قوای سه‌گانه و سرانجام تأکید رهبری در دیدار با اعضای قوه قضائیه مبنی بر لزوم حفظ وحدت ملی پدیدار شده در کشور که امری پسندیده و بایسته و از ضروریات امروز ایران عزیز است، مستلزم تجدیدنظر اساسی و اصلاح سیاست‌ها، برنامه‌ها، اقدامات و تصمیمات شجاعانه و مهم و سرنوشت‌سازی است که امکان استمرار وحدت و یگانگی اتحاد ملت را هموار خواهد کرد. اما قبل از اشاره به برخی از الزامات حفظ وحدت ملی یادمان باشد که:

- اصلی‌ترین فصل مشترکی که موجب همبستگی ملی میهنی ایرانیان شد، نام بزرگ «ایران» و حفظ استقلال و تمامیت ارضی و امنیت ملی سرزمین مادری بود.

۳۳
ادامه‌در صفحه ۵

برادر بزرگوار

جناب آقای رحمان و کیلی صادقی

مصیبت درگذشت فرزند دل‌بندتان

شادروان مرحوم محمد جواد و کیلی صادقی

را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزو مندیم.

مهدی رحمانیان، برنارد عزرائیلیان،

وحید معتمدنژاد، ایمان کمالی، زهره کوهی،

فاطمه کشمیری، الناز مقربیان، حسن کیوانلو،

مرتضی مسافر

۳۳
ادامه‌در صفحه ۵